

De politieke vertegenwoordiging van vrouwen na de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 14 oktober 2018

1. De belangrijkste evolutie in de kieswetgeving

Sinds 2006 vallen de gemeente- en provincieraadsverkiezingen onder de verantwoordelijkheid van de gewesten. Tussen 2012 en 2018 hebben het Waals Gewest en het Brussels Gewest krachtige regelgeving aangenomen om de vertegenwoordiging van vrouwen in de politieke instellingen te versterken.

Deze maatregelen zijn enerzijds de verplichting voor politieke partijen om hun lijsten op te stellen met afwisselend mannelijke en vrouwelijke kandidaten (het ritssysteem) en anderzijds de verplichting dat de colleges die na de verkiezingen worden gevormd voor ten minste 1/3 uit het ondervertegenwoordigde geslacht moeten bestaan.

In Brussel voorziet de regelgeving zelfs pariteit in de gemeentelijke colleges, maar van deze pariteit kan worden afgeweken als "ten minste een derde van de leden van het college van burgemeester en schepenen van een ander geslacht is dan de anderen." In Vlaanderen werd geen enkele nieuwe maatregel genomen om de aanwezigheid van vrouwen op gemeentelijk of provinciaal niveau te vergroten: de kandidatenlijsten moeten de pariteit en de afwisseling op de eerste twee plaatsen respecteren. De gemeentelijke en provinciale colleges moeten enkel de verplichting van gemengdheid respecteren.

In tegenstelling tot Brussel, waar de helft van de lijststemmen nog steeds wordt verdeeld onder kandidaten die niet voldoende stemmen halen, is in Wallonië de werking van de lijststem volledig opgeheven, wat de impact van de volgorde van de kandidaten op de kieslijsten aanzienlijk vermindert. In Vlaanderen werd de werking van de lijststem bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen tot een derde teruggebracht.

2. Resultaten in termen van vrouwelijke verkozenen

Vlaanderen

In totaal werden in Vlaanderen bij de gemeenteraadsverkiezingen 2.840 vrouwen verkozen, wat neerkomt op 38,4% van alle verkozenen. In vergelijking met de verkiezingen van 2012 is het aandeel van de vrouwelijke verkozenen dus met 2,3% gestegen.

Op provinciaal niveau werden 62 vrouwen verkozen op een totaal van 175, dit wil zeggen 35,4%. In 2012 bedroeg het percentage vrouwelijke verkozenen op provinciaal niveau 41,6% (146 op een totaal van 351 verkozenen). Tussen 2012 en 2018 is er dus een vrij sterke daling van het percentage vrouwelijke verkozenen op provinciaal niveau (-6,2%), die waarschijnlijk verband houdt met de halvering van het aantal provinciale afgevaardigden.

Wallonië

In Wallonië werden 2007 vrouwen verkozen op gemeentelijk niveau, wat neerkomt op 38,6% van de verkozenen. Dit is 3,7% meer dan in 2012, toen vrouwen 34,9% van de verkozenen uitmaakten.

De Waalse burgemeesters zijn de kandidaten die de meeste voorkeurstemmen hebben behaald op de lijst met de meeste stemmen binnen de meerderheid. Na de laatste verkiezingen werden 45 vrouwen aangesteld tot burgemeester op een totaal van 262 burgemeesters in Wallonië, wat neerkomt op een aandeel van 17,2% vrouwelijke burgemeesters, tegenover de 33 vrouwen (12,6%) die burgemeester werden na de verkiezingen van 2012 (+4,6%).

Op provinciaal niveau werden 96 vrouwen verkozen op in totaal 223 verkozenen, of 43% vrouwelijke verkozenen. In 2012 waren slechts 73 van de 223 verkozenen vrouwen, ofwel 32,7% van de verkozenen. Het percentage vrouwen in de Waalse provincies is dus met 10,3% gestegen.

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

In Brussel werden 339 vrouwen verkozen tot gemeenteraadslid (op een totaal van 695 gemeenteraadsliden), wat neerkomt op 48,8% van de verkozenen. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 waren 41,4% van de verkozenen vrouwen. Tussen de verkiezingen van 2012 en 2018 is het percentage verkozen vrouwen met 7,4% gestegen en de gewenste pariteit wordt nu concreet benaderd.

Het lijkt er dus op dat de afwisseling van mannen en vrouwen op het geheel van de lijsten, in combinatie met grote kieskringen (waar veel kandidaten op de lijsten worden verkozen) en het behoud van een aanzienlijk deel van de werking van de lijststem, een zeer gunstige combinatie is voor de verkiezing van vrouwen.

Evolutie van het aantal en het percentage vrouwelijke verkozenen in de gemeenteraden (1994-2018)

	1994	2000	2006	2012	2018
Vlaanderen	20,3% (1447/7123)	27% (1980/7276)	33,4% (2456/7350)	36,1% (2695/7457)	38,4% (2840/7398)
Wallonië	18,2% (912/5013)	26% (1334/5148)	32% (1667/5214)	34,9% (1856/5306)	38,6% (2007/5200)
Brussel	27,8% (178/641)	38,1% (249/653)	42,2% (280/663)	41,4% (284/685)	48,8% (339 / 695)

Evolutie van het aantal en het percentage vrouwelijke verkozen provinciale vertegenwoordigers (1994-2018)

	1994	2000	2006	2012	2018
Vlaanderen	22,6% (91/402)	29% (119/411)	36,6% (148/404)	41,6% (146/351)	35,4% 62/175
Wallonië	19,8% (64/323)	29% (95/327)	37,8% (127/336)	32,7% (73/223)	43% (96/223)